

לא לברוח מן העולם

וְאֵל יְבֹא בְכָל עֵת אֵל הַקֹּדֶשׁ

(ויקרא י"ב)

לאחר מותם הפתאומי של נדב ואביהוא, שני בני אהרון¹, מסר הקב"ה שני ציוויים מיוחדים, שנועדו למנוע מקרים כאלה.

ציווי אחד נאמר לאהרון בפרשת שמיני, מיד לאחר סיפור האירוע²: "יין ושכר אל תשת... בבואכם אל אוהל מועד". הציווי השני פותח את פרשתנו, ובו אומר הקב"ה למשה רבנו³: "דבר אל אהרן אחיך, ואל יבוא בכל עת אל הקודש".

בני אהרון היו צדיקי-עולם, כפי שמוכח מדברי משה לאהרון⁴: "הם גדולים ממני וממך". בעל 'אורי-חיים' מבאר⁵, שחטאם התבטא בכך, שהניחו לעצמם להימשך אל הקדושה בעוצמה כה עזה, עד שנפשם פרחה מגופם. אמנם זו דרגה עליונה ביותר, אך היא נחשבת חטא, מכיוון שרצון ה' הוא שהאדם יחיה בעולם הזה וימלא את שליחותו. כדי למנוע חטא זה, ניתנו שני הציוויים הנ"ל.

העולם מגביל

שני הציוויים רומזים לשני מצבים מנוגדים שעלולים להוליך ל'כלות הנפש' ולבריחה מחיי העולם הזה:

© 2015 Otzar HaChochma

(1) ויקרא י"ב.

(2) שם י"ט.

(3) שם טז"ב.

(4) הובא בפירוש רש"י על הפסוק ויקרא י"ג. והוא מתורת כהנים שמיני. זבחים קטו, ב.

(5) ריש פרשתנו.

מצב אחד הוא, כאשר אדם מקדיש את חייו לתורה ולעבודת ה', ובשלב מסויים הוא חש שגשמיות העולם בולמת אותו מלהגיע אל הדבקות השלמה בה'. תחושה זו יוצרת בקרבו רצון לצאת מן העולם.

המצב השני הוא הפוך: יהודי העמל לפרנסתו והשקוע בהמולת העולם, מתמלא יום אחד רגשות עזים של התמרמרות על מצבו, ומכאן יכולה להתפתח תשוקה עזה של בריחה מהעולם ויציאה מן הגוף. דווקא העיסוק בענייני העולם עלול לעורר בו רצון לעזוב את העולם.

להיזהר משכרות

לאנשי הסוג הראשון נאמר הציווי: "יין ושכר אל תשת". יין רומז לסודות התורה – נכנס יין יצא סוד⁶. הקב"ה מזהיר: אל תתעמק בסודות התורה עד כדי כך, שהדבר יגרום לך 'שכרות' – אסור לך לאבד את הדעת ואת ההכרה בחשיבות תפקידך עלי-אדמות.

לבעלי-עסקים ולאנשי העולם נאמר הציווי השני: "אל יבוא בכל עת אל הקודש". פסוק זה אמור על סדר העבודה ביום-הכיפורים. ביום זה נוטשים בעלי-העסקים את שגרת החולין ומתעלים לעולם של קדושה, ואז הם עשויים לחוש תשוקה עזה להתנתק לגמרי מהבלי העולם ולצאת מן הגוף. מזהיר הקב"ה: "אל יבוא בכל עת" – יש זמן שבו צריך לבוא אל הקודש, ויש זמן שבו צריך לחזור לחיי החולין.

מילוי השליחות

ציוויים אלה מדגישים הן לאנשי התורה והן לאנשי המעשה, כי הדבר העליון

(6) עירובין סה, סוף עמוד א. ובכמה מקומות.

ביותר הוא למלא את רצון ה' ולא לתור אחר השאיפות האישיות לשלמות האישית.

אם הקב"ה רוצה שיהודי יחיה בעולם הזה ויתמודד עם כל קשייו וניסיונותיו – יש למלא תפקיד זה בשמחה, גם אם הדבר יכול לגרום ירידה ולפגוע בשלמות האישית. כי התכלית האמיתית היא למלא את השליחות האלוקית – "לעשות לו יתברך דירה בתחתונים"⁷.

(לקוטי שיחות כרך ב, עמ' 116)

(7) תנחומא נשא טז. וראה שם בחוקתי ג. בראשית רבה סוף פרשה ג. במדבר רבה פרשה יג. תניא פרק לו.